

Издази сваке недеље
на читавом табаку.

Дописи пишу се уред-
ништву, а претплата и
огласи А. Пајевићу у Н. Сад.

ГЛАС НАРОДА.

Цена је листу:
на годину 3 фор.
на осам месеци . . . 2 .
на четир месеца . . . 1 .
за Србију годишње 4 .

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ, ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

ЗА ОГЛАСЕ ПЛАЋА СЕ 5 НОВЧ. ОД СВАКЕ ВРСТЕ И 30 НОВЧ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ. ЦЕНЕ СУ ЗНАТНО НИЖЕ ЗА ОНЕ
ОГЛАСЕ, КОЈИ ШТО ЧЕШЊЕ ИЛИ У ШТО ВЕЋЕМ ОБИМУ ИЗЛАЗЕ У ОВОМ ЛИСТУ.

С В Е Т И С А В А.

Српски народ је одарен дивним способностима, само штета, што је до сад увек био у таким незгодним приликама, да није могао те способности развити, савршити. За то у нас Срба има до сад мало људи, који су се прославили у народу. Срби су до сад скоро не престано време у рату проводили, они су ту највише имали прилике, да снагу своју покажу, за то се и јесу до сад понајвише као ратници, као јунаци прочули. У другој радњи, у умном занимању, у послу око просвете и изображења није Србин још показао, колика му је снага. Тек поједини Срби изашли су на глас са своје радње око просвете народне. Међу тима је и — Свети Сава.

Свети Сава је у толико заслужнији, што је он живео у времену, када се у нашем народу још ни мислило није о просвети. Народ наш живео је тада у незнању, није знао за права нити за дужности своје. Он је скоро слепо слушао великаше. У то доба родно се св. Сава. Он је учио народ, да му није довољна само ратна снага, него да он ваља да се просвећује. А где ће се најбоље просветити, где ће му се ум развити, где ће себи знања и науке набавити? А где ће бити, него у школама! С тога је баш св.

Сава настојавао да се школе подижу, да се наука у народу шири.

Но није то само заслуга св. Саве, није то једина врлина његова. Врлина његова је и у томе, што је он, докле су други великашки синови отимали се облаго и власт земаљску, све то напуштао, па се повукао у манастир, јер је само ту могао прионути око онога посла, који му је најмилији био, а то је — просвета.

Но има још врлине, која је красила првог српског просветитеља.

Србин је од природе жестоке крви. Он се не може лако да покорава туђој вољи, туђој заповести. Он особито не може лако да се споразуме, да се сложи са оним, који је исте крви, исте нарави, а то је са — Србином. Ретки су они тренуци у повесници српској, у којима је све Српство споразумно, једнодушно било. Неслога је гуја присојкиња, која је од векова народу нашем крв његову пила.

Па и у оно доба, у које је живео св. Сава владала је неслога, био је раздор, не само међу осталим великашима, него и међу синовима Немаљиним, међу Стеваном и Вуком, браћом св. Саве. И ту се св. Сава показао као прави просветитељ, коме је дужност да љубав и мир и међу непријатељима про-

поведа а не како ли међу рођеном браћом! Ђу се св. Сава показао као велики, као ретки Србин, који даји о братском споразумљену, о етапној слози чланова јединог народа.

А како ћемо ми, потомци св. Саве, најдостојније

прославити имен-дан његов? Ми ћемо најдостојније прославити имендан његов, ако се на њега угледају како просветом тежили, ако некоју и науку наша све ценили, ако у спора-зумљену и слози живели будуемо!

С.

СЛИКЕ ИЗ ПНОГОРСКОГ ЖИВОТА.

Наницао Гаџа Пешич.

(Наставак из прошле године.)

Гле четир сахата стилох до вршка, управо до ма-настира. Сај ми већ ништа друкче нестојаше, но са-мо постоја. Те да на кој заморено тело ојморим. На вратима манастирским дочека ме Јарич учи-тељ, и видехи ме јаро заморена, понути ме, да уђем у собу. Сај уђемо у јаворинште манастирско, ал' кај на језан пут се зачу неко страшно репање уприво не знадох ни сам, шта је, или се мањкови јеру ил' заиста човек у јуности својој више, збу-жен запитам учитеља, да ми каже, кава је то ре-па, на које ми одговори, да то није никаква ре-па, него духовније гужви већеру. Сај је уприв и почео, кај је сазнао да сте до манастира стигли ја се покаже какав је добар појан, наперно је на свел мога репати се, као да мртва из пробова ро-казаан, које се једино неспособности учитеља у-писати има. Исти је учитељ због своје неспособ-ности икључе године скитнут са свога звања. У ња сахата по нејне евршик испит, и за тим у јру-шву мојих сапутника ојомо настојатељу на обет. Ова се јуло нисам зарпжавао, но већ у четир сахата, опростивши се са честитим војвом и о-стајма, — ерену пут “Пинерке Перије” на конач валаном Пинерком учитељу пон Миљу-

Гулице се још иза Пинерке горе није помоглио бити, када са војвом, старим протом и учитељем пона Филипом еренух пут манастира Јареба-нига. Вавном стазом, која вођаше између вино-праја и етврјастих гиваја — стигомо за језан сахат гаваним кораком до манастирских врата. Преј манастиром застајомо ова јована настоја-теља, учитеља и више дојитеља јучијих. — По магом одбору уђомо у некоју, и пошто се помо-лимо богу, отпочнем испит.

Пре него што се невати почнем уз пинерке горе, вратићу се још мало Јаребанику на траг. Исти манастир лежи на равнини међу пројуним вјанма, глизу реке Зете и Јанинова прага. Црва манастирета лежи на ерети јавориншта, које је отпа-ђено које зјанијама које каменитим зјетом. У ма-настиру етајује језан мирски евршеник као на-стојатељ, учитељ са својом породицом, а ту је сме-штена и школа. Овај је манастир сиромашан, и о-пет преко 300 фор. гојиниће плаћа у некојку бја-пајну.

Већ сам дошао био до Вела брја све равним путем. Пинерка Перија била ми је већ пред оч-ма и мислио сам брзо тоћи; ал' то не би. Норе су језан кава.

Или како је калугер у собу ушао, ојмах сам приметно, да мора бити језан ој “нагушних” јер излету његов не обевашше много као што сам се

Или како је калугер у собу ушао, ојмах сам приметно, да мора бити језан ој “нагушних” јер излету његов не обевашше много као што сам се

Или како је калугер у собу ушао, ојмах сам приметно, да мора бити језан ој “нагушних” јер излету његов не обевашше много као што сам се

доцније и уверио. Висока сувоњава по образу бежем саздана слика људска, ранава лица без бркова и браде, управо Ђоса од рођења, с дугачком косом, коју свагда испод кане скривену држи, осим великих празника, без мантије, но у простом црногорском оделу; такав изглед морао би и мало веће духове изненадити, а камо ли мене, који сам први пут на такав чудновати створ наишао. Но доста тог, он је за нас вечеру припревио и ми оно вече бејасмо његови гости.

Око девет сахата пошто је јављено да је вечера готова одосмо ја и учитељ нашем духовнику и то право у његову скромну ћелију. Мала собица, у коју уђосмо, изгледаше ми при првом погледу врло ласкаво намештена. О клиновима по зидови повешане беху разне справе, као: калуђерска мантија, једна коњска узда и улар, једне бисаге, седло. На једној малој полицници опет справа за поткивање коња, као: клинци, кљеште, плоче, нож за изрезивање копита (јер као што сам од учитеља

забрао, а и сам калуђер признао уме он вешто да поткује коња на и најбешњег.) На другом опет клину једна повећа чутура и још неколико светих слика висиле по зидовима. По прозорима стајала су силна стакла, пуна ракије, киселих краставаца и других калуђерских лекова. Још беше у соби једна постеља и неко чудотворно канабе, мора бити да је још из Нојевог доба преостало, један повећи сто и три столице. Овако беше намештена соба нашег духовника, која одиста одговараше њему и његовој светској изобразности.

Сад уђе у собу нека мала буцмаста женскиња и донесе вечеру. Овај ми се појав мало комичан чињаше, женску видети у црногорском намастиру. На послетку, кад сравним наше свете обитељи, и она чуда, која се по нашим светим задужбинама чине, нисам се ни чудити могао особито кад ми духовник рече, да му је то рођена сестра. По вечери не задржавасмо се дуго, него одосмо лећи, како би раније испит отпочели могли. (Наставиће се.)

ПРАЗНОВЕРЕ И БАЈАЛИЦЕ.

(Свршетак.)

Лека тражи дакле у искусна лекара, који га добро познаје, а требаш ли речи, тражи их опет у лекара или којег другог човека, а не из уста занесених баба. Болеснику помаже реч само онда, ако је добар савет, ако је утеха, ако је нада, ако је искрена, усрдна молитва. А има ли у нашим бајалицама и трага од мудра савета, од утехе, од побожности, од молитве? Празна, луда реч; тек да се што каже, или тек да стих изађе, често гадлуци и скрнав, а по највише крајња празновера, што вређа свако чисто хришћанско срце. „Вук'о се по зли небели“ спомињу често, скидају урок, прострелу и т. д. а то је све вера у неке нечисте духове. Може ли то богу по вољи бити; помаже ли он ту радије него лекару, што по његовим законима лечи? —

Бајалице, празновера и врачање заостали су из старих глупих незнабошких времена. Изумели су их људи себични да се глупошћу простога народа богате.

И сада постоји само код простог, непросвећенога народа, а нема им станка, где је свет образумео. Врачаре и бајалице су обично потуцалице и ленштине, које иду од села до села, или ако су насељене, које увек тачно знају, где се меси хлебач и погача, где се пече ракија, где је моба, где се кољу свиње, где у опаку има највише суха меса и т. д. те су према томе час овде, час онде, овоме лажу овако, ономе онако, да само могу отуђој муци

без бриге живети. Оне живе у народу најбоље и што зазеле, јадан, глупи народ весело им чини. Знао сам једну таку варалицу у У. Прохте јој се да иде у манастир Венек. „Како ћете тамо, кад је то далеко, а ни кола ни коња?“ — „Е то ми је брига“ рећи ће баба. — За мало пајој донесу болесника. Жена што је довела болесника: „Ево ти, мамо, кукавца, да му помогнеш (приповеда болест). Врачара: Е ћеро, стани, одмах ћу ти кастити (размеће карте). Е ћеро, окренуло му се баш на Венек св. Петки. Ево ви'ш, слатка, баш на Венек. Него чегај млади петак, па умеси белу погачу“ — зна баба да без ње неће проћи — „спремим два сирца, обари две плећке, понеси чутуру вина и ракије“, — као бајаги да жртвује — „па иди у Венек. Бога молећи, исцелиће га св. Петка.“

Жена: „Е мамо, ал' ја не ћу без тебе.“

Врачара: „Па добро, ћеро; ја сам истина стара и немоћна, ал' теби и кукавцу за љубав хоћу.“ — Ал' највише себи за љубав, јер не беше давно у Венеку. Не мари она, што се јадан белесник расстрес'о на колима, нагут'о прашине, нагладовао и напостио, она је била у Венеку и то и сита и пијана, па то је доста. Болесник за кратко време умре. Како ће се сад баба извући?

Жена: „Помози бог, мамо!“

Врачара: „Бог ти дао, ћеро! А које добро?“

Жена: „Јо! јадно ми добро (брише сузе) кукавац сињи, и Венек м' не може.“

Врачара: „Јадница јадна! Ал' како да не? Ко-
лико је одавде до Венека раскршћа. Притрвело
му се, те га устрелише.“

Жена: „Та и ја то велим, мамо, одмах му је по-
злио.“

Ето тако лажу и полагају, а све за своју хасну
и свој хатар, а народ сиромах лаковеран и црно
испод noktа даје, да га вара. Залекара му је жао

дати и потуру, а што се баби професио, да иде
у Венек, па тиме да ускори смрт болеснику
за то је два-три дана дангубила сколима и коња
жена и још које од чељади уз жену, потрошио коју
пару и путем и у манастиру, а у кући му мање:
бела погача, два сирца, две плећке, чутура вина
и ракије. Је ли то јефтино, је ли пробитачније, је
ли богу угодније? Не верујем. — М. Ј. Батут.

О Ч О В Е К У.

Човек је животиња, за коју се каже већ и у би-
блији, да је најлепша, најпаветнија и најсавршенија.
Но има за то опет света што не верује да је и чо-
век животиња. То чине особито онаки људи што о
себи мисле да су тако паметни и тако племенити
да би грехота било сравнити их са животињом. Али
да је човек за цело животиња, то видимо отуд што
се он састоји из меса, костију и крви, као и друге
животиње; што осећа кад га што боли н. пр. кад
се удари; што се умори кад ради, што мора да
једе и пије кад огладни и ожедни све једно као и
свака друга животиња. Најпосле човек мора да умре
као што и друге животиње морају да угину кад им
се наврши мера. После смрти човек исто тако ис-
труне као и свако друго живице кад га затрпамо
у земљу.

Човек спада у оне животиње што сисају док
су мале те се за то зову сисавци. Сисавци сви и-
мају костију у свом телу; сви имају зубе, којима
гризу храну, сви имају четир уда за кретање. Код
неких су сва та четир уда једнака и зову се ил'
ноге н. пр. у коња, вола, мајке, пса и т. д. или
су све четир руке, као што је у мајмуна. Само у
човека нису сва та четир уда једнака. Два се зо-
ву руке а два ноге. Ноге човек је разликују се од
руку по том, што се палац на руци може са сва-
ким прстом лако саставити, што се прсти на ру-
ци много лакше крећу него прсти на ноzi, и што
на ногама има човек пете, што на руци такође
нема. Осим тог има човек на ногама колена а
то је на зглавку измеђ цеванице и бутине једна
танка округла плочица од кости, а на рукама нема
тога, него је ту само лакат.

Но осим тог разликује се човек од осталих си-
саваца што је он једини иде усправљено, а сви ост-
тали иду ил' четвороношке ил' четвороручке. Човек
може да иде тако баш за то што има ону кост у
колену и што на бутовима има врло велике и ја-
ке мишиће т. ј. много меса. Глава у човека стоји
управо као и цело тело. На њој има две стране
(десна и лева) што су са свим истоветне. На гла-
ви разликујемо прво и прво лево високо и широ-

ко чело и поред њега лепе очи, а изнад сва-
ког ока има по једна обрва. Измеђ очију је нос,
ал' и он има две ноздрве кроз које човек увлачи
у себе ваздух и којима осећа кад што мирише.
Поред носа са сваке стране има по један леп ок-
ругао образ а иза образа има два ува што споља
изгледају као каква лепо ишарана шкољка.

Испод носа леже уста. Уста та затварају две
румене усне једна од горе а друга од доле. Али и
на уснама је лева страна иста као и десна. У
мушкарца има још изнад горње усне са сваке
стране по један брк. У усти из нутра има
две вилице. Горња је тврдо срасла а доња се мо-
же мицати и горе и доле. У свакој вилици има
човек по 16 зуба. И ту опет има с леве стране са
свим исте онаке и исто онолико зуба као и са дес-
не. Зуби ти нису једнаки већ их има оштрих као
шило — то су очњаци; има их налик на ашов
што леже са свим напред то су секутићи, и има
их што су равни као жрвањ а то су кутњаци што
леже са свим унутри на крај вилица. Тим зубима
човек једе и гризе храну као и све друге жи-
вотиње.

Осим тог има човек у усти и језик, што се лако
миче и савија, за то човек може врло брзо и лако да из-
говара разне гласове једно за другим, а то друге
животиње већ не могу за то што им је језик крући
и неспретнији. Осим тога човек језиком осећа ра-
зан кус у јелу, а то с тога што у њему има сит-
них живаца близу грла. Из уста воде у тело две
цеви једна је крута од хрскавице а зове се душ-
ник она води у беле цигерице и кроз њу човек
дише, она стоји у свези и са ноздрвама; а друга
је од коже и зове се једњак; ова опет води у сто-
мак и црева, и кроз њу пролази храна из уста у
стомак. Како то све бива видећемо после, а сад
да видимо како даље изгледа човек с поља. Испод
уста је и крај главе; ту је на крају доња вилица
што је напред мало извијена то се зове брада. Као
год што мушкарци имају изнад горње усне два
брга тако имају и испод доње усне — на бради
длаку што опет зову брадом.

Тако изгледа глава напред, то се зове лице. Кожа је на лицу сасвим чиста осим обрва бркова и браде.

На врх главе и остраг се налазе савијене кости као свод што се зову лобања. Горе на врху зове се лобања теме, а остраг потиљак. И те су кости покривене кожом, али та је кожа обрасла косом. Из нутра у лобањи лежи мозак.

Цела глава стоји на врату. Врат се састоји из седам округлих костију што леже једна на другој а изгледају као плочице. У свакој тој плочици има остраг мала једна цев кроз коју пролази мозак из главе у леђа и цело тело. Тај мозак изгледа као бело уже излази из мозга у лобањи и зове се кичмена мождина за то, што се оне плочице од кости у врату и леђи у кретима кроз које то уже пролази зову све заједно кичма.

Испод врата долазе груди. То је сав онај простор што се налази између ребара, а ребра су опет коштани обручеви што иду око кичмених плочица у леђи. Ребара има човек дванајест пари.

Испод врата иза најгорњих ребара леже плећа и рамена у којима су тако углављене руке да се могу на све стране мицати и окретати. Из нутра су груди преграђене једном кожицом што иде од леђа па до предњег краја од груди одмах испод ребара а изнад стомака и зове се пречага. Тако су груди затворене са свију страна. Само има у тој пречаги поред леђа једна јама кроз коју пролази једнак стомаку. У простору том између пречаге и врата леже плућа (беле цигерике) и срце.

Душник о ком смо пре већ говорили, кад дође до плућа разгранана се и тако разграњен шири се по плућу. Кад удишемо онда увучемо кроз душник ваздуха у плућа и онда се плућа морају да растегну као кад дувамо кроз дуваљку у гајде. А кад издишемо, онда терамо ваздух из плућа на поље; и плућа се онда спусте као и мехови кад их стиснемо и ваздух из њих кад истерамо. Ето за то нам се груди дижу и спуштају кад дишемо.

(Свршиће се)

Г Л А С И З Н А Р О Д А.

И овом приликом на крстовдан ишли су свештеници из цркве од куће до куће са светом водицом — или, да свете водицу. Како то бива у нас од год до год ал не бива свуда једнако, већ где где баш на очиту саблазан, то смо наумили, сад о том коју да рекнемо.

Ми поштујемо све наше красне обичаје било црквене, било ван цркве народне; обичаји ти казују какав је народ, у ком се држе; и чувају народ од заразе туђинске. Али, кад какав обичај не иде за тим него пред светом понижује народ — па још кад је то црквени: онда ваља да то човек одбије од себе и од свога народа.

Какав је то „сазидателни“ поход свештеника с крстом у руци, са два са три ђака у стихари, са чираци и с котлићем, кад око четир пет сати пред вече уђе са сокака у пивнице и гостионице — да бајаги пошкрони дом крстовданском водицом. И како се обесвећује оно дивно наше „Во Јордање“, што оно двоје троје ђачића том приликом као какве чертаљке очерћу!...

А тако је од прилике било и ове године, и лане, и преклане и т. д. ево у нас у Новоме Саду.

Ми позив Србина свештеника тим већма хвалимо и уздижемо, што он из народа свог поникнув, с народом живи и умире, и, што је главно, што свештеник српски по више пута преко године полази, ил бар треба да полази свако своје парохијане на дому им. Па ако су икад за то прилике удесне, то су особито велики празници.

И, доиста, тако и бива по многи наши мести чему смо често били очевидци, и то нарочито, кад свештеници свете водицу. Пред божић и пред ускре на недељу дана на две заће свештеник од куће до куће к парохијанима да свети водицу.

Свет наш, како се и онако справља да благе дне дочека и проведе радосно: поход свештеника повећа му тада ту радост и у души га сазиђује. Па још, кад је свештеник човек на свом месту, љуби свој народ — ту му је сад најбоља прилика, да народ посаветује, охрабри и утеши; да га шчеличи за боље дане: где поправљења треба, да се поправи, а где је све ваљано и честито, да тако и у напредак остане, и још другима за углед буде.

Сад, мислим, и да не запитамо — свако ће и сам признати нам: да се све то не може чинити за онај тили часак, за који свештеник у Новоме Саду, и по други мести где овако бива, о крстову дне пројури од парохијанина до парохијанина. Узмемо-ли још при томе на ум, да се број свештеника овде смањао, те и с најбољом вољом, баш и све да хоће не би том приликом ту своју дужност извршити могли, како ваља — онда се оне горње речи наше и боље потврђују.

Не може-ли се дакле тај, иначе лепо црквени обичај вршити, као што би требало, да буде народу од хасне душевне — онда би боље било, тога се обичаја са свим оканути; ако га не би хтели онако изменити, да то свештеници чине лепо на тенани пред велики који празник, као што наго-

стили да се и једна ружна за Живаном рекне, па нису трпили ни да се Живанова вереница говара.

Њима беше Живан мио и драг. Што калпаку челенка то беше Живан Р-чким момцима: па за то би се сваки од њих мало и сневеселио, кад би о Живану реч, пало би им на ум кобно питање шта ће на то Марин отац рећи.

Истина Бог да је Живан момак да му је тешко пара наћи у свом Срему, Бачкој па и Банату; све село зна да је радни, поштен; нико ни трунке о њему ружног рећи не зна: него га свако живи фали и благосиља, јер заићи селом од куће до куће па нећеш ни једне наћи, а да јој Живан ма и најмању какву услугу учинио није.

За своје 22 године лепо је доживио: о њему се и у селу и по околини само лепо чути могло. Је л' запао само ко у блато а Живан је наишао, с места је свог дората испрегао и помогао. Петру Мирковом изврне ветар воз сена с колима заједно па ма да ладни ветар кишу Живану у очи тераше и гоњаше га да се што пре свог крова добије ипак скаче Живан с кола да помогне Петру исправити му кола, натоварити сено, ал Петар беше сувише натоварио, па ако и опет здену у кола ветар ће их опет изврнути. Живанова су кола празна. — Дај овамо и на моја кола! — рече, и учини те Петар Мирков дође на миру тога вечера кући својој...

Све је лепо и красно, ал у Живана беше нешто, што богатани за ману сматрају у онога, с ким хоће да се сроде: Живан беше сиромаш.

Није скоро тако весео Туцин дан Живановој мајци освануо, као ове године. Пролазећи с воде мимо сеоске куће, куцно биров на прозор и да јој писмо, што јој Живан из В. пише. У сеоској су кући увек у послу, та да, за Бога, имају толику оштинску бригу на врату, не знају где им је глава, па је ли чудо ако се при давању рачуна не зна где је она стотина дулих дасака, или гуд се дела плаћена станарина катана, а баш што се и понекоја порција двапут плаћа. Кукавни људи каква им се неправда чини, истераду их из варошке или сеоске куће, њима је жао е — ал је то на њи-

хово добро: њихова је сермија сасвим пала, ваља се мало и себи посматрати — и таман је кућа направљена, стаја подигнута, двориште прошћем ограђено, парлог засађен а оно их опет наместе у варошку или сеоску кућу: та они су већ увећбани да буду општински економи, касири и тако даље.

Та господа у сеоској кући у послу беху и Живановој мајци учитељ прочита књигу Живанову, у којој јавља да се солдатије на Туцин дан опрашта и да му се стара мајка на бадњи дан нада.

Већ је василијева служба у цркви почела већ се бадњаци у дворишта унашали слама је већ пред кућом лежала када фелбаб домобрански поздравил Живанову мајку баш кад је кандидоце приживала са помози Бог!

Чим се загледа тим познаде мајчино око свога сина и у утегнутом шареноме руву. Заплака се, од радости јер виде да јој син у војсци био честит та он често кући долазаше а она ни знала није да јој је син фалбаб: а њезиног мужа последње речи беху да на Живана пази да буде добар и поштен. —

Весело је коло други дан Божића играло: жива подкочица скакака је као варница сад овде сад онде, радостан беше сваки момак: Живан се ослободио солдачине, а и девојке су румениле кад би Живана погледале, очију није с њега скидала вереница Живанова Сталаћева Мара.

Прођоше празници и свет се лати посла јер зима доста сува беше па се многи посао у пољском газдинству лепо обављати могаше.

Ал није пролазио ниједан скоро светац ни недеља а да се није чуло звонце с коња фиферова или орган веселог сватовца. Перса се Божића удала. Јован се Павлов оженио. Стана се одвела. Мила се довела силни сватови беху тих месојећа.

Многи се друг Живанов оженио беше тако Живан скоро певати могаше:

Сви се момци оженише,
а ја оста сам.

Да не остане сам побринуо се чика Михајло јер он хоће после подне лицем на три јерарха Марином оцу на чашу вина и да коју, ал важну прозборе.

(Наставиће се.)

Л И С Т А К.

ШТА БИВА ПО СВЕТУ.

Наши крајеви.

Како се банатска крајина разграничила, те се слила са грађанском Угарском, то је имала сада први пут да изабера и пошаље своје заступнике за пештански сабор. Мађарска странка, која је на сабору у већини, као што није питала

крајинице, кад је разграничила крајину, тако је без са слушања тамошњег народа одредила, да само три заступника заступају на сабору толики број људства у банатској крајини. Крајиници међу тим приступе избору својих посланика, и изберу у Белој цркви за белоцрвански изборни срез Романа Бабеша, противника садашње владајуће странке на пештанском сабору и одушевљеног

борна за право свију немађарских народа у Угарској, потукав владину странку и њеног кандидата грофа Бисингена, а у Карансебешу за изборни срез карансебешки генерала Доду, који је такође свечано обећао да ће момачки бранити права немађарски народа у Угарској. Остао је још избор посланика у Панчеву за изборни срез панчевачки. Избор се овај закаснио за то, што је први попис бирача уништен, јер се видело, да ће по том попису Срби одржати победу. При другом попису ускратила је изборна комисија 900 Срба право избора, ма да то право по закону уживају. Али неуздајући се, да ће јој странка ни по новом попису победити, каже се дала је влада упутство среским начеоницима, да затварају, гоне, заплашују оне Србе бираче, који разумевајући ствар боље, радише, да сви српски бирачи дођу на биралиште, и тамо свој глас народном кандидату, чувеном Србину Политу-Десанчићу даду. Разглашени Сметана, срески начеоник позатварао је и прогонио неколицину све поштени и невини људи, само да тиме друге заплаши. Али дични крајиници, што се није страшио смртоносни ђулади и дубарада, није се дао смести никаквим страшилима од стране господe званичника, и дана 28. децембра вађе се листом на биралишту у Панчеву. Четири дана и три ноћи трајаше уставна борба између народне странке, која се састојала из велике већине Срба, Романа и нешто Немаца и странке владине, у којој беху листом Немци, Словаци, неколицина Романа и свега шест Срба, а којој беше кандидат виши званичник Стојачковић, Србин, како се види по имену, али не по осећању. И кад народни кандидат имађаше велику већину од данн гласова за се, кад се већ знађаше да је народна странка победила, јер остаде да гласају овејана српска села — тад изненада — прекиде председник комисије избор, велећи да га је напор савладао, а заменик муда је оболео.

И тако се избор у Панчеву није свршио. Четири дана и три ноћи на дичи зими проведоше „народњаци“ већином под ведрим небом — и то све узалуд! Огорченост влада услед тога у честитог крајиницеог народа тим већа, што се чуд-

новато гата о изнемоглости председника комисије и болести његова заменика.

Међу тим стижу отуд гласови, да су се крајиници заверили, да ће исто онако, како су јуначки стојали на бојном пољу, бранити право своје и на уставном пољу, и да ће кад се избор понови, још живље заузети се, да изберу честита Србина, Десанчића за тумача својих жеља на пештанском сабору. Живили! —

РАЗЛИЧНОСТИ.

(Забрањују се српске заставе.) Капетан новосадски узео је од овдашње читаонице, као што он рече по налогу министарском српску заставу, на којој је био српски грб без круне, какав се налази у српској митрополији и на гдеојим црквама српским као знамење и обележје народности српске.

(Беседа новосадске гимназијске омладине.) Овдашња српска гимназијска омладина даваће у очи три јерарха беседу с играњем у корист сиромашним ученицима.

(Две вечерње забаве.) Одбор новосадског српског кола заључио је, да у друштвеној дворани приреди две вечерње забаве у корист друштву.

(Седнице епархијског одбора.) Епарх. административни одбор бачке дијецезе имаће у години, што долази, своје седнице у ове дане: 12. јануара; 5. фебруара; 7. марта; 9. априла; 2. маја; 1. јуна; 16. јула; 20. августа; 3. септембра; 3. октобра и 5. новембра.

(Јавно предавање доктора Ђорђа Натошевића.) Одбор новосадског српског кола позвао је доктора Ђорђа Натошевића, да држи јавно предавање у корист народном позоришту. Прво предавање биће 15. јануара о. г. у позоришној дворани у 7. сахата у вече. Предавање ће бити о „хлебу“. За улазак плаћаће се 10 н. а. вр.

(Пароброди на Бегеју.) Говори се да ће мали пропелери пловити по Бегеју од Титела до Темишвара.

НАШИМ ЧИТАОЦИМА.

Са првим овогодишњим бројем почели смо да доносимо и слике у овоме листу, а уједно смо променули и дојаконињи облик листа, штампалујући га на лепшој и финијој хартији. Тиме смо мислили да задовољимо што више наше претплатнике и читаоце, те да уз тако јефтину цену добију што леши лист.

И само по себи се каже, да је тиме трошак око листа сад много већи, но што је до сад био. При свем том цене листу нисмо подигли, него смо оставили, као што је и до сад било. То смо учинили за то, јер се вадамо, да ће наш свет, кад види, колико улажемо ми у овај лист и труда и трошка, надокнадити нам све што обилатијом претплатом. Сви ми, који радимо на овоме листу, не тражимо из тога за себе никакве хасне, али мислимо, да није у реду, да поред тога још ми из свога цена плаћамо и штампу. Оваква јевтина листа тешко је наћи и у других народа, код којих претплатници броје десетине хиљада, а камо ли у нас.

Да би лист овај што боље одговорио своме задатку, те да одиста постане глас народа, то с обраћамо читаоцима, да нам и иначе буду на помоћи. Сарадници, који пишу у овоме листу, поред најбоље воље не могу у век погодити, шта би хтели читаоци да читају у листу, у чему би хтели да се поуче. За то мислимо, да ће се томе моћи доскочити само тако, ако се читаоци буду с питањима или предловима обраћали на нас. Ми ћемо се после на то осврнути, у колико можемо, или у јавним одговорима или у засебним чланцима, како је већ која ствар мање или више важна.

Сва таква писма ваља управити на име уредника овога листа.

ИЗДАВАОЦИ „ГЛАСА НАРОДА.“